

Bijbelstudie: Hoe langer hoe meer

Kern van de studie: De dynamiek van het geloofsleven

De uitdrukking „hoe langer hoe meer” laat zien dat het geestelijke leven **nooit statisch** is. Het is een proces van voortgaande beweging. Dit kent in de Schrift twee zijden: de afsterving van de oude mens (diepe ontdekking) én de opstanding van de nieuwe mens (geestelijke groei).

Kernteksten uit de Statenvertaling (met Kanttekeningen)

Schriftgedeelte 1: De groei in de genade en kennis

- **2 Petrus 3:18:** „*Maar wast op in de genade en kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus.*”
- **Kanttekening:** De Statenvertalers verklaren bij „*wast op*” dat gelovigen niet moeten blijven stilstaan op de weg des Heeren. Zij moeten dagelijks toenemen en vorderingen maken in het ware geloof en de levende kennis van Christus, om zo verzegeld te worden tegen de dwalingen van de goddelozen.

•

Schriftgedeelte 2: De toename van de innerlijke kracht

- **Filippenzen 1:9:** „*En dit bid ik, dat uw liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkenenis en alle gevoel.*”
- **Kanttekening:** Bij „*meer en meer overvloedig*” (de Griekse grondtekst die ten grondslag ligt aan ons 'hoe langer hoe meer') verklaren de kanttekeningen dat de christelijke liefde een springbron moet zijn. Zij mag niet opdrogen, maar moet door de wasdom des geloofs toenemen in geestelijke onderscheiding (*erkenenis*) en de praktijk van het leven (*gevoel*).

•

Schriftgedeelte 3: De voortgang van de rechtvaardige

- **Spreuken 4:18:** „*Doch het pad der rechtvaardigen is als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe.*”
- **Kanttekening:** De kanttekeningen leggen uit dat de weg van Gods kinderen begint als de vroege dageraad (zwak en klein). Echter, door de bediening van de Heilige Geest blijft het licht niet gelijk; het neemt *hoe langer hoe meer* toe in helderheid, totdat de volmaakte staat in de heerlijkheid is bereikt.

Inhoudelijke toelichting

1. Het misverstand van de 'volmaakte' christen

In de praktijk van het geloof denken we soms dat een christen na zijn bekering direct 'klaar' is. De uitdrukking „**hoe langer hoe meer**” snijdt deze gedachte radicaal af. Het christelijke leven kent een beginpunt (de levendmaking), maar de uitwerking daarvan is een levenslang proces. Niemand bereikt in dit leven de volmaaktheid. Er is telkens weer sprake van een *toenemen* of juist een dieper *leren kennen* van de eigen leegte.

2. Hoe langer hoe meer... HATEN en VLIEDEN (De afsterving)

In de Heidelbergse Catechismus (Zondag 33) wordt de bekering beschreven als het „*hoe langer hoe meer haten en vlieden*” van de zonde.

- Dit betekent dat hoe dichter een mens bij het licht van Gods heilige wet leeft, hoe donkerder zijn eigen hart vanbinnen wordt.
- De zonde die men vroeger als klein of onschuldig zag, wordt *hoe langer hoe meer* een bittere last.
- Het is een voortgaande ontdekking: men leert de diepe wortels van de eigen verdorvenheid steeds klaarder zien.

3. Hoe langer hoe meer... OVERGEVEN en VERENIGD WORDEN (De opstanding)

De andere kant is de heerlijke werking van de Geest in de gemeenschap met Christus. Het **Heilig Avondmaalsformulier** bidt dat wij ons „*met waarachtig vertrouwen aan Uw Zoon Jezus Christus hoe langer hoe meer overgeven*”.

- Dit is de beweging van zelfverloochening. Het eigen ik moet minder worden, en Christus moet *hoe langer hoe meer* gestalte krijgen in ons leven.
 - Men raakt *hoe langer hoe meer* verwonderd over de breedte, lengte, diepte en hoogte van de liefde van Christus. Het geloof steunt niet meer op eigen bevindingen, maar leert rusten op het volbrachte werk van de Zaligmaker alleen.
-

Gespreksvragen voor de vereniging

Blok 1: De betekenis in ons persoonlijk leven

1e **Vraag:** Als we terugkijken naar de afgelopen jaren van ons persoonlijk geestelijk leven: is er sprake van een „hoe langer hoe meer”, of moeten we eerlijk belijden dat er vaak sprake is van geestelijke stilstand of achteruitgang? Wat zijn de grootste oorzaken van geestelijke bloedarmoede in ons drukke mannenbestaan?

2e **Vraag:** De kanttekeningen bij 2 Petrus 3:18 spreken over het opwassen in de *kennis*. Hoe bewaren we de balans tussen verstandelijke Bijbelkennis (die kan opblazen) en de bevindelijke, geestelijke kennis van Christus die ons juist ootmoedig maakt?

Blok 2: De voortgaande ontdekking aan de zonde

1e **Vraag:** Luther stelde in zijn eerste stelling dat het hele leven van de gelovige een voortdurende boete en berouw moet zijn. Waarom is het een gevaarlijk teken als de vroege droefheid over de zonde in de loop der jaren wegebt? Hoe zorgt de Heilige Geest ervoor dat we de zonde *hoe langer hoe meer* gaan haten, in plaats van dat we er aan wennen?

2e **Vraag:** Soms hoor je oudere gelovigen zeggen: "Hoe langer ik leef, hoe groter zondaar ik mezelf ga vinden." Is dit een bijbelse en gezonde invulling van het „hoe langer hoe meer”, of kan dit ook doorslaan in een ongezonde, vruchteloze moedeloosheid die het zicht op Christus verduistert?

Blok 3: De praktijk van de vereniging en de kerk

1e **Vraag:** Het Avondmaalsformulier spreekt over het „*hoe langer hoe meer overgeven*” aan Christus. Wat betekent dit concreet voor de manier waarop wij als mannen leidinggeven aan onze gezinnen? Hoe geven we onszelf concreet over aan Hem in onze dagelijkse zorgen en beslissingen?

2e **Vraag:** Spreuken 4:18 vergelijkt het pad van de rechtvaardige met een schijnend licht dat steeds helderder wordt. Hoe kunnen wij als mannenvereniging een klimaat scheppen waarin we elkaar stimuleren om te groeien in dit licht, in plaats van dat we blijven steken in louter dogmatische discussies zonder hartstocht?